

Qeexitaanka Dib-u-dhaca Korriinka ee Kentucky

Marka loo eego Xeerarka Maamulka ee Kentucky (KAR), [707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)](#), “Dib-u-dhac korriineed (Developmental Delay ama DD) waxaa loola jeedaa in ilmo da'diisu u dhexeyso saddex (3) ilaa siddeed (8) sano uusan weli hanan xirfadaha ama uusan gaarin heerarka waxqabad ee la aqoonsan yahay ee ku habboon da'diisa hal (1) ama in ka badan oo ka mid ah qaybaha soo socda ee korriinka: garashada, isgaarsiinta, korriinka dhaqdhaqaaqa jirka, korriinka bulsho-dareenka, ama dabeecadaha is-caawinta iyo la-qabsiga. Dib-u-dhaca korriinka waxaa ku jira ilmo muujiya farqi la cabbiri karo oo la xaqiijin karo oo u dhexeeya heerka waxqabad ee laga filayo da'diisa dhabta ah iyo heerka waxqabadkiisa hadda. Farqigaas waa in lagu diiwaangeliyaa iyadoo la adeegsanayo:

- a) Dhibco gaaraya laba (2) ama ka badan oo heer-ka-leexasho caadi ah uga hooseeya celceliska hal (1) ka mid ah qaybaha korriinka ee kor lagu sheegay, iyadoo lagu helay qalabyo iyo habraacyo cabbir oo ku salaysan heerar tixraac ah;
- b) Dhibco gaaraya hal iyo bar (1 ½) heer-ka-leexasho caadi ah oo ka hooseeya celceliska laba (2) ama ka badan oo ka mid ah qaybaha kor lagu sheegay, iyadoo la adeegsanayo qalabyo iyo habraacyo cabbir oo ku salaysan heerar tixraac ah; ama
- c) Go'aanka xirfadeed ee Guddiga Gelitaanka iyo Sii-deynta (ARC) ee ah in uu jiro tayo ama qaab korriineed oo si weyn uga duwan kan caadiga ah. Go'aanka xirfadeed waxaa la adeegsanayaa oo keliya marka dhibcaha caadiga ahi aysan go'aan cad bixin, waxaana ARC ku diiwaangeliyaa warbixin qoran sababaha uu ku soo gunaanaday in ilmuhu leeyahay dib-u-dhac korriineed.”

Hagitaankan aan sharci ahaan waajibka ahayn waxaa loogu talagalay inuu bixiyo su'aalaha inta badan la isweydiyo ee la xiriira qaybta u-qalmitaanka Dib-u-dhaca Korriineed (DD) ee lagu xusay Xeerarka Maamulka Kentucky (KARs).

Su'aalo iyo Jawaabo La Xiriira Dib-u-dhaca Korriineed (DD)

1. Waa maxay shuruudaha u-qalmitaanka dib-u-dhaca korriineed ee Kentucky?

U-qalmitaanka waxbarashada gaarka ah iyo adeegyada la xiriira ee Kentucky waxaa lagu go'aamiyaa “qiimeyn dhammaystiran oo shaqsiyeed.” [\[707 KAR 1:300, Qaybta 4\]](#). ARC waxay isticmaashaa natiijooyinka qiimeynta si ay u go'aamiso in ardaygu buuxiyo shuruudaha u-qalmitaanka DD [\[707 KAR 1:310, Qaybta 1\]](#).

ARC waxay go'aamisaa in ardaygu buuxiyo shuruudaha u-qalmitaanka marka ardaygu muujiyo farqi la cabbiri karo oo la xaqiijin karo oo u dhexeeya waxqabadka laga filayo iyo heerarkiisa waxqabad ee hadda, kaas oo lagu diiwaangeliyey farqiga laga helay: [707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)\(a\),\(b\)](#). ARC waxay adeegsan doontaa xog laga soo ururiyey ilo kala duwan, oo ay ku jiraan jawaabta wax-ka-qabadyada cilmiyeed ee ku salaysan caddaynta cilmi-baarista; baaritaannada aragga, maqalka, iyo isgaarsiinta; talooyinka waalidka; imtixaannada kartida iyo guusha waxbarasho; talooyinka macallimiinta; xaaladda jireed; asalka bulsho ama dhaqan; dabeecadaha la-qabsiga; ama u-kuurgallada dabeecadda [\[707 KAR 1:300, Qaybta 4\]](#). Bixinta adeegyada iyo barnaamijyada dib-u-dhaca korriineed waxay ku salaysan tahay awoodaha iyo baahiyaha ilmaha, sida lagu cabbiray shanta qaybood ee korriinka:

- Garashada
- Wada xiriirka
- Korriinka Dhaqdhaqaaqa Jirka
- Korriinka Shucuurta la Tacaamulka Bulshada
- Is-caawinta/Dabeecadda La-qabsiga

Haddii ARC go'aamiso in natiijooyinka u-qalmitaanku aysan caddeyn, ARC waxay adeegsan kartaa go'aan xirfadeed dib-u-eegista u-qalmitaanka marka xogta qiimeyntu aysan caddeyn. ARC waxay diiwaangelin doontaa sababaha ay ku soo gunaanadday in ilmuhu leeyahay dib-u-dhac korriineed [\[707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)\(c\)\]](#).

2. Ma loo baahan yahay ogaansho caafimaad si ilmo loogu aqoonsado ilmo leh dib-u-dhac korriineed?

Ma jiro shuruud ku jirta Xeerarka Maamulka Kentucky oo dhigaya in ogaanshaha caafimaadka lagu daro qayb ka mid ah go'aaminta u-qalmitaanka. Sida ku cad [707 KAR 1:300, Qaybta 4 \(5\)](#), marka la sameynayo qiimeynta, hay'adda dadweynuhu waa inay isticmaashaa qalabyo iyo xeelado qiimeyn oo kala duwan si ay u ururiso xogta khuseysa ee ku saabsan shaqeynta, korriinka, iyo waxbarashada ilmaha, taas oo ka caawin karta go'aaminta in ilmuhu yahay ilmo naafo ah iyo baahiyaha waxbarasho ee ilmaha. Tani waxay ku jiri kartaa xog laga helo dhakhtar, haddii loo arko inay ku habboon tahay, si loo qiimeeyo saameynta xaaladda caafimaad ee ilmaha ku leedahay u-qalmitaankiisa iyo baahiyihiisa waxbarasho. [707 KAR 1:300, Qaybta 4 \(9\)](#), wuxuu farayaa inaan hal cabbir ama hal qiimeyn loo adeegsan karin halbeegga keliya ee lagu go'aaminayo u-qalmitaanka.

3. Haddii ilmuhu uusan sameyn horumar marka uu gaaro sagaal jir, ARC ma sii isticmaali kartaa qaybta u-qalmitaanka dib-u-dhaca korriineed?

Maya, sida ku cad [707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)](#), Qaybta dib-u-dhaca korriineed waxaa la isticmaali karaa oo keliya ilaa da'da 8 jirka. ARC waa inay heshaa oggolaanshaha waalidka ee dib-u-qiimeynta oo ay bilowdaa habka dib-u-qiimeynta si loo go'aamiyo in ilmuhu buuxiyo shuruudaha u-qalmitaanka naafo kale KA HOR inta uusan ilmuhu gaarin 9 jir. Haddii ARC ay leedahay sabab ay uga shakiso in ardaygu uusan mar dambe u qalmin qaybta dib-u-dhaca korriineed, markaas ARC waxay sameyn kartaa dib-u-qiimeyn ka hor waqtigeeda si loo go'aamiyo haddii:

1. Qayb kale oo naafo ah ay si ku habboon uga tarjumayso baahiyaha ilmaha; ama
2. Ilmuhu uusan mar dambe ahayn ilmo naafo ah oo u baahan waxbarasho gaar ah iyo adeegyada la xiriira. [[707 KAR 1:300, Qaybta 4](#)]

4. Ilmo ma yeelan karaa dib-u-dhac korriineed oo ma u qalmi karaa waxbarid si gaar ah loo qorsheeyey (SDI) oo keliya qaybta korriinka dhaqdhaqaaqa jirka? Haddii ay sidaas tahay, yaa noqonaya maareeyaha kiiska?

Haa, haddii lagu go'aamiyo inuu yahay ilmo naafo ah sida lagu qeexay [707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(9\)](#) iyo ARC ay go'aamiso in uu jiro saameyn taban oo ka jirta qaybta korriinka dhaqdhaqaaqa jirka ([707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)](#)), markaas ARC waa inay go'aamisaa adeegyada loo baahan yahay si loo daboolo baahiyaha ardayga iyadoo la raacayo bixinta Waxbarasho Dadweyne oo Bilaash ah oo Habboon (FAPE).

Maareeyaha kiiska wuxuu noqonayaa macallinka Waxbarashada Carruurnimada Hore ee Isku-dhafan (IECE) ee ardayga dugsiga xannaanada, iyo macallinka waxbarashada gaarka ah ee ardayga da'da iskuulka ah.

5. Ilmo ma yeelan karaa dib-u-dhac korriineed oo ma u qalmi karaa waxbarid si gaar ah loo qorsheeyey (SDI) oo keliya qaybta hadalka? Haddii ay sidaas tahay, yaa noqonaya maareeyaha kiiska?

Haa, haddii lagu go'aamiyo inuu yahay ilmo naafo ah sida lagu qeexay [707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(9\)](#) iyo ARC ay go'aamiso in uu jiro saameyn taban oo ka jirta qaybta korriinka hadalka ([707 KAR 1:002, Qaybta 1 \(22\)](#)), markaas ARC waa inay go'aamisaa adeegyada

loo baahan yahay si loo daboolo baahiyaha ardayga iyadoo la raacayo bixinta FAPE oo Habboon.

Maareeyaha kiiska wuxuu noqonayaa macallinka Waxbarashada Carruurnimada Hore ee Isku-dhafan (IECE) ee ardayga dugsiga xannaanada, iyo macallinka waxbarashada gaarka ah ee ardayga da'da iskuulka ah.

Ilo Dheeraad ah

[Xarunta Qaranka ee Kaalmada Farsamo ee Carruurnimada Hore \(NECTAC\), Qoraal Lr. 27: Siyaasadaha iyo Habraacyada U-qalmitaanka ee Carruurta Yaryar ee hoos yimaada Qaybta B ee IDEA](#) Waxay bixisaa taariikh kooban oo ku saabsan go'aaminta u-qalmitaanka ee hoos timaadda IDEA Qaybta B iyo soo koobid ku saabsan sida gobolladu u adeegsanayaan qaybta dib-u-dhaca korriineed ee ardayda da'doodu u dhexeyso 3 ilaa 9 sano.

[Xaqiigooyin Ku Saabsan Naafonimada Korriinka Centers for Disease Control and Prevention \(CDC\)](#) Waxay bixisaa macluumaad ku qoran Ingiriisi iyo Isbaanish oo ku saabsan marxaladaha korriinka, la socodka korriinka, iyo baaritaanka korriinka.

[Foomka Go'aaminta U-qalmitaanka Dib-u-dhaca Korriineed \(DD\)](#) Waxay bixisaa lifaaqa khasabka ah ee lagu darayo soo koobidda shirka ARC.